

 kepa

**KOHTI
MASSA-
GLOBBAUSTA:**

**TERVEISET
JOSTAKIN
SUOMESTA**

GLOBBARIN OPAS 1/2006

Sisällys

1. Kohti massaglobbausta	3
2. Näin järjestät korttitempauksen.....	6
3. Vinkkejä tiedotukseen.....	11
4. Köyhdyttämisestä ja siihen vaikuttamisesta.....	13
Liite 1. Vaalipiirit.....	18

Lisätietoa globbariverkostosta:

www.globbarit.fi

Tiedustelut ja materiaalilaukset:

globbarituki@kepa.fi

► **Miia Toikka**

Kehityspoliittinen sihteeri

(09) 584 23 243

► **Kaisu Tuominen**

Järjestökoordinaattori / kampanjat

(09) 584 23 225

Kehitysyhteistyön palvelukeskus Kepa

Töölöntorinkatu 2 A

00260 Helsinki

SALKA PÖLLÄNEN, MIIA TOIKKA JA KAISU TUOMINEN 27. 3. 2006

KEPAN TOIMINTAA TUETAAN JULKISIN VAROIN ULKOASIAINMINISTERIÖN
KEHITYSPOLIITTISEN OSASTON KANSALAI SJÄRJESTÖMÄÄRÄRAHOISTA.

1. Kohti massaglobbausta

Terveisiä jostakin Suomesta -korttitempauksella valmistaudutaan keväällä 2007 järjestettävään mittavaan vaikuttamistapahtumaan, massaglobbaukseen. Tuolloin äänestäjät Suomen kaikista vaalipiireistä tapaavat saman päivän aikana oman vaalipiirinsä kansanedustajat ja keskustelevat heidän kanssaan siitä, miten Suomi ja suomalaiset voivat toimia köyhdyttämisen lopettamiseksi. Oman viestinsä lisäksi he tuovat Arkadianmäelle tuhansien suomalaisten korttiterveiset.

Lobbausta paremman maailman puolesta

Globbaaminen on globaalikysymyksiin liittyvää poliittista vaikuttamista, lobbausta. Moni meistä suhtautuu lobbaukseen epäluuloisesti: se tuo mieleen suuryritykset ajamassa häikäilemättömästi omaa etuaan, kähminnan ja lahjonnan. Globbaamisessa vaikutetaan oikeudenmukaisen maailman puolesta ja halutaan korostaa, että vaikuttaminen ja mielipiteen ilmaisu on meidän kaikkien oikeus.

Kehityσμαaaliikkeessä on havahduttu siihen, etteivät parhaatkaan yksittäiset hankkeet kehitysmaissa yksin riitä vähentämään köyhyyttä laajemmassa mittakaavassa. Lisäksi tarvitaan muutoksia Etelän köyhyyttä ylläpitävissä globaaleissa rakenteissa, kuten maailmankaupan säännöissä. Tämän vuoksi Kepa pyrkii vaikuttamaan Suomen politiikkaan globaalikysymyksissä ja murtamaan sitä kautta köyhdyttäviä rakenteita. Todellisten muutosten saavuttamiseksi Suomen politiikassa on vaikutettava eduskuntaan, joka on viime kädessä vastuussa Suomen kansainvälisestä politiikasta. Ja mikä olisikaan tehokkaampi tapa vaikuttaa kansanedustajaan kuin panna asialle äänestäjät, joilta edustajat valtuutensa saavat!

Tule mukaan tekemään Suomen suurinta vaikuttamistapahtumaa

Korttiterveisten keräämisen tarkoituksena on paitsi kerätä mahdollisimman suuri määrä **kansalaisten viestejä** kaikkialta Suomesta, herättää kiinnostusta osallistua **massaglobbaustapahtumaan** keväällä 2007.

Idea massaglobbaukseen on saatu Isosta Britanniasta, jossa vuosina 2002 ja 2005 tuhannet ihmiset vauvasta vaariin tapasivat kansanedustajansa massaglobbaustapahtumissa oikeudenmukaisen kaupan puolesta.

Myös Suomessa on tarkoitus saada liikkeelle mittava joukko ihmisiä Suomen jokaisesta 15 vaalipiiristä. Massaglobbauspäivänä he tapaavat oman alueensa kansanedustajia ja toimittavat heille korttiterveiset edustajan äänestäjäkunnalta eli oman vaalipiirin asukkailta. Vakava asia tuodaan julkisuuteen järjestämällä massaglobbauksesta näyttävä ja karnevaalihinainen tapahtuma Maailma kylässä -festivaalin yhteyteen. **Massaglobbauspäivä on perjantai 25.5.2007.**

*Tämä opas on tarkoitettu **globbariverkoston** järjestöille ja toimintaryhmille, jotka haluavat osallistua **Terveisiä jostakin Suomesta** -korttitempaukseen ja suureen vaikuttamistapahtumaan, **massaglobbaukseen**. Oppaassa on vinkkejä korttitempauksen toteuttamiseen ja massaglobbaukseen valmistautumiseen sekä tietoa Suomen vastuusta ja roolista oikeudenmukaisen maailman rakentajana.*

*Globbariverkosto toimii luodakseen poliittista painetta, jotta Suomi toimisi aktiivisemmin köyhyyden ja eriarvoisuuden poistamiseksi. Toiminnan ensisijainen kohderyhmä ovat kansanedustajat. Paine syntyy siitä, että verkoston jäsenet eri vaalipiireissä järjestävät yhtä aikaa erilaisia tempauksia, kirjoittavat lehtiin ja pitävät yhteyttä kansanedustajiin yhdessä sovituihin teemoista. Lisätietoa verkostosta **www.globbarit.fi**. Helpoimmin saat tietoa ajankohtaisista globbausasioista liittymällä globbarit-sähköpostilistalle samassa osoitteessa.*

Miten valmistautua massaglobbaukseen?

- > Järjestä korttien keruutempaus ja houkuttele ihmiset lähettämään viesti alueensa edustajalle. Kerro osallistujille, mihin kortteja kerätään ja miten viestit luovutetaan kansanedustajille.
- > Liity globbariverkoston sähköpostilistalle nettisivuilla **www.globbarit.fi** ja seuraa massaglobbaustapahtuman valmisteluja.
- > Tiedota massaglobbauksesta ja kerää tapahtumasta kiinnostuneiden ihmisten nimet ja yhteystiedot ylös. Voit käyttää apuna valmista globbaritaulukkoa, jonka voit tulostaa globbariverkoston nettisivuilta **www.globbarit.fi**.
- > Toimita yhteystiedot vaalipiirisi globbariyhteyshenkilö(i)lle. Mikäli Sinulla ei ole tietoa vaalipiirisi yhteyshenkilö(i)stä, toimita yhteystiedot Kepan järjestökoordinaattori Kaisu Tuomiselle, (ks. yhteystiedot oppaan kannesta).

Vain yhdessä voidaan saada aikaa riittävästi painetta! Kansanedustajat on saatava vakuuttuneeksi siitä, että vaatimusten takana on laajat kansalaispiirit, myös omassa vaalipiirissä.

*ps. Videoraportteja Iso-Britanniasta netissä osoitteessa:
<http://www.christianaid.org.uk/video/511masslobby/index.htm>*

2. Näin järjestät korttitempauksen

Korttitempauksen ideana on kerätä jokaisesta Suomen vaalipiiristä mahdollisimman paljon globbariverkoston tavoitteita tukevia viestejä kansanedustajille. Ihmiset saavat mahdollisuuden kertoa oman alueensa kansanedustajille poliittisen kannanottonsa maailman köyhimpien puolesta. Suorat kannanotot omilta äänestäjiltä ovat kansanedustajille vahva kannustin toimia oikeudenmukaisemman maailman puolesta.

Kampanja on jatkoa vuonna 2005 järjestetyille **Poseeraa parempi maailma -kampanjalle (PPM)**, jonka aikana tuhannet suomalaiset poseerasivat ja vetosivat valokuvillaan päättäjiin, jotta he toimisivat aktiivisesti oikeudenmukaisemman maailman puolesta. Korteissa käytetään PPM-kampanjan aikana kerättyjä iskulauseita. Kampanjavalokuvat ovat nähtävillä internet-galleriassa osoitteessa **www.poseeraaparempimaailma.fi**

Viestien keruusta on helppo järjestää hauska kampanjатаpahtuma, jonka avulla voi samalla kertoa yleisölle ja medialle myös oman järjestön toiminnasta.

Askel 1: Valmistelu

> Päätä, missä ja milloin keräät terveisiä

Kuka tahansa voi osallistua tempaukseen lähettämällä oman korttinsa mukaan. Jotta korttiterveisiä saataisiin monilta erilaisilta ihmisiltä ja Suomen jokaisesta vaalipiiristä, tarvitaan kaikkien osallistumista. Aiemmissa kampanjoissa on huomattu, että tempauksen näyttävä toteuttaminen yleisötapauksissa, kuten Mahdollisuuksien toreilla, on tehokkain tapa kerätä viestejä.

Korttiterveisiä kerätään vuoden 2006 ja kevään 2007 aikana, aina **20.5.2007 asti**. Viestejä voi kerätä myös oman porukan kesken esimerkiksi kokouksen tai muun toiminnan yhteydessä. Tempauksen esittelyä voikin kätevästi harjoitella toteuttamalla sen ensin oman järjestön väelle.

Kun olette päättäneet, missä ja milloin keräätte viestejä, ilmoittakaa siitä Kepaan, niin lisäämme tiedon **tapautumakalenteriin** globbariverkoston nettisivuille.

> Hanki varusteet

Omasta takaa tarvitsette kyniä, kirjoituslautoja sekä riittävästi ihmisiä kertomaan osallistujille tempauksesta ja auttamaan käytännön järjestyksessä. Lisäksi teillä voi olla ”Terveisiä jostain Suomesta”- teeman mukaisesti jotakin omaa paikkakuntaa kuvaavaa rekvisiittaa innostamassa ihmisiä kirjoittamaan kansanedustajalleen.

Kepasta voitte tilata ilmaiseksi Terveisiä jostakin Suomesta -materiaalipaketin, joka sisältää:

- > kortteja, joille viestit kerätään**
- > esitteitä**
- > julisteita**
- > vanhan matkalaukun, johon kortit kerätään**

Kutakin vaalipiiriä varten on oma korttinsa. Lisäksi käytettävissä on ruotsinkielinen kortti. **Ilmoittakaa materiaalitilauksen yhteydessä vaalipiirinne**, jonka voitte tarkistaa liitteenä 1 olevasta vaalipiiriluettelosta. **Arvioikaa myös, kuinka paljon materiaalia tarvitsette.**

Tempauspaikalle tarvitaan muutama vapaaehtoinen työntekijä jakamaan kortteja, houkuttelemaan ihmisiä osallistumaan tempaukseen, kertomaan tempauksen tavoitteista ja massaglobbauksesta sekä keräämään globbaamisesta kiinnostuneiden yhteystiedot. Kannattaa sopia etukäteen myös siitä, kuka huolehtii lopuksi korttien toimittamisesta Kepaan.

Kaikkien korttitempauksen järjestäjien on hyvä perehtyä ajoissa kampanjan tavoitteisiin ja viestien keräämiseen esimerkiksi tämän oppaan avulla tai osallistumalla Kepan järjestämään koulutukseen. Koulutuskalenterin löydät globbariverkoston nettisivuilta: www.globbarit.fi. Kysymyksissä voi aina kääntyä Kepan puoleen.

Askel 2: Houkuttele ihmiset kirjoittamaan terveisiä

Seuraava askel on ihmisten innostaminen osallistumaan ja ottamaan kantaa paremman maailman puolesta. Valmistaudu kertomaan ihmisille sekä kampanjasta ja sen tavoitteista että oman järjestön toiminnasta, jotta he tietävät mistä tempauksesta on kysymys.

Houkuttele ihmiset osallistumaan tempaukseen antamalla heille **kortti** ja pyytämällä heitä vaatimaan kansanedustajia toimimaan oikeudenmukaisen maailman puolesta. Tavoitteena on saada kortit kirjoitettuina matkalaukkuun toimitettavaksi edustajille. Jaa kortteja myös ohikulkijoille, sillä kortissa mainitussa nettiosoitteessa voi osallistua kampanjaan lähettämällä **sähköisen nettikortin**.

Kampanjaesitteet on tarkoitettu jaettavaksi korttien kirjoittamiseen osallistuville ja muille kampanjasta kiinnostuneille. Esitteessä kerrotaan tempauksen tavoitteista, taustoista ja globbariverkostosta.

Ohikulkijoiden mielenkiinnon voi herättää koristelemalla keruupaikan **julisteilla**. Näyttävän tempauksen voi rakentaa myös ”Terveisiä jostakin Suomesta” -teeman mukaisesti pukeutumalla oman paikkakunnan perinteen mukaisesti ja tuomalla paikalle omaa kotiseutua kuvaavaa rekvisiittaa.

Kortit osoitetaan yleisesti oman vaalipiirin kansanedustajille, jolloin viestit tulevat edustajille heidän potentiaalisilta äänestäjiltään. Kortteja ei osoiteta yksittäisille edustajille, koska uuden eduskunnan kokoonpano selviää vasta maaliskuun 2007 eduskuntavaaleissa.

Kuinka saada ihmiset osallistumaan?

Ihmisten houkuttelemisen osallistumaan on ehkä tempauksen suurin haaste. Voit kokeilla seuraavia tapoja avata keskustelu, mutta tärkeintä on lähestyä ihmisiä hyväntahtoisesti ja innostavasti. **Muista, että tarjoat heille ainutlaatuisen mahdollisuuden kertoa oma mielipide kansanedustajille ja vaikuttaa henkilökohtaisella panoksella paremman maailman puolesta!**

Esimerkkejä aloitusreplikeistä:

- > Lähetä terveiset kansanedustajallesi ja vaadi häntä toimimaan oikeudenmukaisemman maailman puolesta.
- > Kannusta kansanedustajaasi toimimaan köyhyyttä vastaan.
- > Suomi on kaikkien maailman maiden tavoin allekirjoittanut YK:n vuosituhattavoitteet. Vaadi suomalaisia päättäjiä sitoutumaan näiden tavoitteiden saavuttamiseen.
- > Meillä on varaa auttaa maailman köyhiä. Vaadi edustajaltasi toimia köyhyyden ja eriarvoisuuden vähentämiseksi maailmasta.
- > Suomi on jo sitoutunut auttamaan köyhimpiä maita ja ihmisiä - vaadi päättäjiä lunastamaan lupauksensa.

Sinulta voidaan kysyä monenlaisia kysymyksiä köyhyydestä ja kehitysyhteistyöstä, joihin vastaamiseen kannattaa valmistautua lukemalla tämän oppaan lopussa oleva luku 4. Globbariverkoston nettisivuille www.globbarit.fi kootaan ihmisten usein esittämiä kysymyksiä ja valmiiksi pohdittuja vastauksia niihin.

Askel 3: Kerää terveisiä

Osallistuja voi lähettää joko oman vaalipiirinsä kortin tai ruotsinkielisen kortin.

Korttiin on tärkeää kirjoittaa **osallistujan nimi ja asuinpaikka**, jotta terveiset voidaan lähettää oikeasta vaalipiiristä valitulle edustajalle.

Korteissa on valmiina lyhyt viesti, jossa vaaditaan kansanedustajalta toimia oikeudenmukaisemman maailman puolesta. Tämän lisäksi ihmiset voivat kirjoittaa korttiin oman viestinsä päättäjille.

Ihmisille kerrotaan myös mahdollisuudesta osallistua kampanjaan lähettämällä sähköinen kortti kampanjan kotisivulla osoitteessa www.globbarit.fi.

Kerro osallistujille myös keväällä 2007 järjestettävästä **massaglobbaustapahtumasta**, jonka yhteydessä kortit luovutetaan uudelle eduskunnalle.

Askel 4: Toimita kortit Kepaan

Mahdollisimman pian korttitempauksen jälkeen järjestäjät toimittavat kirjoitetut kortit ja matkalaukun Kepaan. Helpointa on lähettää laukku Matkahuollon kautta. Kepa korvaa lähetyskulut kuittia vastaan.

Kortit kootaan Kepaan, ja korttien keräämistä seurataan nettisivuilla osoitteessa www.globbarit.fi olevalla Suomen kartalla. Karttaan merkitään korttien määrät vaalipiireittäin sitä mukaa kuin niitä saapuu Kepaan. Kampanjan kotisivuilla siis näkyy, paljonko köyhyyden vastaisia viestejä on kerätty eri puolilta Suomea. Tämä luo pientä kilpailuhenkeä vaalipiirien välille ja kannustaa siten ihmisiä osallistumaan kampanjaan.

Ennen kuin kortit lähetetään edustajille, ne tarkistetaan Kepassa. Kepalla on oikeus hylätä sopimattomat viestit, sekä viestit, jotka eivät millään tavalla liity kampanjan tavoitteisiin.

Toivomme saavamme myös **palautetta** siitä, miten korttien kerääminen sujui. Oppaan liitteenä on palautelomake, jota voi käyttää tähän tarkoituksena. Palautteen voi lähettää myös sähköpostitse osoitteeseen globbarituki@kepa.fi.

POSTIMERKKI

KEHITYSYHTEISTYÖN PALVELUKESKUS RY
GLOBBARIVERKOSTO
TÖÖLÖNTORINKATU 2 A
00260 HELSINKI

Hyvä tempauksen järjestäjä!

Meistä olisi mukava tietää, miten koitte Terveisiä jostakin Suomesta - korttitempauksen: mikä oli mieluisa, vaikeaa, turhauttavaa, yllättävää? Oliko tempaus helppo toteuttaa ja koitteenko sillä olevan vaikutusta? Läheittävätkö ihmiset mielellään kortteja päättäjille? Mitä mieltä olitte korttien, esitteen ja julisteen ulkoasusta? Saitteko riittävästi tukea Kepalta, ja miten voisimme jatkossa palvella teitä entistä paremmin? Palautathan tämän kaavakkeen täytettynä Kepaan. Voit myös lähettää palautteesi sähköpostilla osoitteeseen **globbarituki@kepa.fi**.

Tapahduma

Tapahduma-aika

Paikkakunta

Tilaisuus

Tempauksen järjestäjä(t)

Kerättyjen korttien määrä, kpl:

Arvio keruutempauksen onnistumisesta

Terveiset ja toiveet Kepalle

Yhteystiedot

3. Vinkkejä tiedotukseen

Tiedotuksen muistilista:

- > Informointi riittävän ajoissa, myös henkilökohtaiset kontaktit
- > Paikallinen näkökulma: mitä meidän kunnassa tapahtuu?
- > Paikalliset julkkikset mukaan työhön
- > Selkeä työn- ja vastuunjako järjestöissä:
 - > asiantuntija, joka tuntee teeman taustat ja osaa antaa haastatteluja
 - > tiedotusvastaava, joka huolehtii, että materiaali on toimituksissa ajoissa
 - > tuotantovastaava materiaalityöntuotantoon

Kun järjestätte korttitempauksen, kannattaa käyttää mahdollisuus saada sen avulla julkisuutta omalle järjestölle, yhteiselle kampanjallemme ja Suomen toimintamahdollisuuksille köyhdyttämisen lopettamiseksi. Tiedotusvälineet on kohtuullisen helppo saada paikalle, kun torilla tapahtuu jotakin uutta ja värikästä, johon monet tavalliset ihmiset pääsevät osallistumaan.

Ennakkomarkkinointia

Tempauksen järjestäjien kannattaa valita ensimmäiseksi **tiedotusvastaava**, jonka vastuulla on hoitaa materiaalit toimituksiin ja vastailta toimittajien tiedusteluihin. Tiedottajan kontaktitiedot pitää olla mukana kaikessa toimituksiin lähtevässä materiaalissa.

Eriyistä vaivaa kannattaa nähdä tapahtumasta kertovien juttujen saamiseen paikallislehtiin ja -radioihin etukäteen. Yksi helppo lähestymistapa on keskittyä henkilöjuttuihin: valitkaa järjestäjien joukosta vapaaehtoisia, jotka voivat kertoa omista osallistumismotiiveistaan ja tehtävistään. Kepan asiantuntijoita kannattaa käyttää tiedotuksessa hyväksi esim. koulutusten yhteydessä.

Tapahtumalle kannattaa hankkia kaikki mahdollinen ilmainen etukäteismarkkinointi. Ilmaisia kanavia ovat mm.

- > paikallisten ja alueellisten päivälehtien minne mennä/menovinkki -palstat
- > ilmaisjakelulehdet, esim City-lehti, kaupunginosayhdistysten lehdet
- > erilaiset säännöllisesti ilmestyvät tapahtumajulkaisut, esim. Helsinki This Week
- > paikallisradioiden ja TV-asemien menovinkkiohjelmat
- > ilmoitustaulut julkisilla paikoilla, esim. kirjastossa, oppilaitoksissa ja automarkettien tuulikaapeissa

Jos tempaus järjestetään Mahdollisuuksien torilla, Kepasta saa Mahdollisuuksien tori-julisteita ilmoittelua varten. Kepa tuottaa myös ilmoituspuhjan Mahdollisuuksien toreja varten, jota voi käyttää ilmoitteluun paikallisessa mediassa.

Tiedotustilaisuus

Mikäli tempaus järjestetään Mahdollisuuksien torilla, kannattaa toritapahtumasta järjestää tiedotustilaisuus esim. edeltävällä viikolla. Kepa kirjoittaa tempauksesta ja köyhyyden taustoista **mallitiedotteen**, jota paikalliset järjestöt voivat vapaasti muokata omiin tarpeisiinsa.

Toinen hyvä tilaisuus on tapahtumaa edeltävän viikonlopun painos, joihin toimittajat etsivät laajempia juttuaiheita. Nämä jutut kirjoitetaan useita päiviä aikaisemmin, joten liikkeellä kannattaa olla ajoissa.

Vaikka tilaisuudessa pitää kertoa toritapahtuman esiintyjistä ja ohjelmasta, kannattaa siinä painottaa tapahtuman ”poliittista” luonnetta, jotta teema tulisi tutuksi torille saapuville ihmisille. Tiedotustilaisuudessa pitää jakaa myös kuvamateriaalia toimittajille, esim. painokelpoisia kuvia edellisvuoden tapahtumasta. Kuvamateriaalia voi kysyä myös Kepasta.

Toimittajat kannattaa kutsua paikalle myös itse tapahtumaan. Valokuvajille kannattaa kertoa tarkka aikataulu: ketä torilla esiintyy ja milloin. Muista tallentaa tapahtuma valokuvin ja videolle omaa käyttöä varten, esim. järjestön omalle lehdelle ja tulevien vuosien tiedotusta varten.

4. Köyhdyttämisestä ja siihen vaikuttamisesta

Massaglobbauksen ja korttitempauksen viesti kansanedustajille on, että haluamme heidän toimivan aktiivisemmin köyhdyttämisen lopettamiseksi. Tässä luvussa kerrotaan tarkemmin kampanjan vaatimuksista sekä siitä, mitä köyhdyttäminen on ja miten Suomi voi siihen vaikuttaa.

Köyhyydestä köyhdyttämiseen

Äärimmäiseksi köyhyydeksi määritellään se, että joutuu tulemaan toimeen alle dollarilla päivässä. Tällä mittapuulla maailmassa arvioidaan olevan noin 1,2 miljardia äärimmäisen köyhää ihmistä, joista valtaosa asuu kehitysmaissa. Alle kahdella dollarilla päivässä elää yhteensä kolme miljardia ihmistä, puolet maailman väestöstä.

Köyhyys ei kuitenkaan ole vain rahatulon puutetta. Köyhyyden **moniuloitteisuudella** tarkoitetaan sitä, että köyhyys ilmenee hyvin monenlaisena syrjäytymisenä, ennen kaikkea puutteellisina vaikutusmahdollisuuksina omaan elämään. Köyhyys on myös **suhteellinen** käsite. Jos ei ole rikkaita, ei ole myöskään köyhiä. Siten ongelma ei oikeastaan olekaan köyhyys vaan eriarvoisuus, resurssien ja vallan jaon epätasaisuus ihmisten ja yhteisöjen kesken.

Koska **köyhyydessä on perimmäiltään kyse eriarvoisuudesta**, köyhyyttä ei voida poistaa järjestämällä kaikille maailman ihmisille yli dollarin tai kahden päivätulot. **Köyhdyttämisen** käsite viittaa siihen, että erilaiset yhteiskunnalliset instituutiot luovat ne puitteet, joissa ihmisistä tulee rikkaita tai köyhiä. Eriarvoisuutta lisäävät rakenteet, järjestelmät ja käytännöt tekevät kehitysmaiden köyhistä köyhiä ja pitävät heidät köyhyydessä.

Köyhyys ei ole sattumaa eikä luonnonlaki, vaan **aktiivisen toiminnan tai toimimattomuuden tulos**. Siihen voidaan vaikuttaa murtamalla köyhdyttäviä rakenteita ja tukemalla ihmisiä heidän konkreettisissa yrityksissään saavuttaa parempi elämä.

Köyhdyttävät rakenteet

Köyhdyttäviä rakenteita on niin paikallisella, kansallisella kuin kansainväliselläkin tasolla. Köyhyyttä voivat aiheuttaa esimerkiksi sukupuoleen, etnisyyteen tai uskontoon liittyvä syrjintä, maanomistuksen keskittyneisyys, ulkomaisia yrityksiä suosiva talouspolitiikka tai rikkaita maita suosivat maailmankaupan sopimukset.

Usein kehitysmaiden köyhien ihmisten elämään välittömimmin vaikuttavat köyhdyttävät rakenteet ja mekanismit ovat luonteeltaan paikallisia tai kansallisia, eivätkä Suomen hallitus tai suomalaiset voi niihin siten suoraan vaikuttaa. Kuitenkin myös kansainvälisellä toimintaympäristöllä on suuri merkitys kehitysmaiden ihmisten mahdollisuuksille vaikuttaa omaan elämäänsä ja saavuttaa ihmisarvoiset elinolot.

Kansainvälisiä tai globaaleja rakenteita ja ilmiöitä, joiden kautta Suomi ja muut teollisuusmaat vaikuttavat köyhdyttämiseen, ovat esimerkiksi:

- > **kehitysyhteistyö**
- > **kauppa**
- > **investoinnit ja ylikansallisten yritysten toiminta**
- > **ilmastonmuutos ja luonnonvarojen ylikulutus**

> **Kehitysyhteistyö**

Kehitysyhteistyöllä voidaan lievittää köyhyyden aiheuttamaa pahoinvointia esimerkiksi järjestämällä ihmisille terveydenhuolto, peruskoulutus ja puhdasta vettä. Parhaimmillaan kehitysyhteistyöllä voidaan myös murtaa köyhdyttäviä rakenteita, jos sillä lisätään ihmisten kykyä osallistua omaa

elämäänsä koskevaan päätöksentekoon ja rahoitetaan köyhien maiden aidosti omaehtoista kehityspolitiikkaa.

Pahimmillaan kehitysyhteistyö voi kuitenkin olla jopa köyhdyttämistä. Avunantajat edellyttävät kehitysmailta tietynlaista talouspolitiikkaa kehitysapunsa ehtona ja vaikuttavat siten voimakkaasti köyhien maiden politiikkaan. Kansainvälisten rahoituslaitosten vaatimuksesta kehitysmaat ovat leikanneet julkisia varojaan, poistaneet kaupan esteitä ja yksityistäneet valtionyhtiöitä. Uudistuksilla on ollut monissa maissa kohtalokkaita seurauksia köyhimmille ihmisille.

Köyhdyttämisen lopettamisen kannalta haasteita ovat sekä kehitysyhteistyön määrä että laatu. YK on arvioinut, että **kehitysrahoitus pitäisi kaksinkertaistaa**, jotta vuosituhattavoite äärimmäisen köyhyyden puolittamisesta vuoteen 2015 mennessä voitaisiin saavuttaa. **Kehitysyhteistyön laatua pitäisi parantaa** lisäämällä köyhien maiden ja ihmisten päätäntävaltaa rahojen käytöstä ja suuntaamalla varat köyhimmille ihmisille.

> **Kauppa**

Maailmankaupan säännöt suosivat rikkaita maita. Esimerkiksi Maailman kauppajärjestö WTO:n maataloussopimus sallii rikkaiden maiden jatkaa maataloutensa tukemista ja maataloustuotteiden polkumyyntiä kehitysmaiden markkinoille. Teollisuusmaiden vaatimuksesta kehitysmaat ovat joutuneet avaamaan markkinoitaan tuonnille. Sen seurauksena monet kehitysmaiden tuottajat ja yritykset ovat joutuneet lopettamaan toimintansa kannattamattomina. Samalla kehitysmaiden omat mahdollisuudet hyötyä kansainvälisestä kaupasta ovat osoittautuneet erittäin rajallisiksi.

Kaupan vapauttamista on pidetty ratkaisuna kehitysmaiden köyhyyteen, koska kaupan on uskottu luovan talouskasvua ja köyhyyden vähentävän kasvun myötä. Keskittyminen viennin kasvattamiseen kehitysmaissa ei kuitenkaan ole järkevää politiikkaa köyhimpien ihmisryhmien ja eriarvoisuuden vähentämisen kannalta. **Painopiste tulisi siirtää paikallisten markkinoiden kehittämiseen** ja köyhillä mailla tulisi olla mahdollisuus myös tulleilla suojata omaa kehittyvää tuotantoaan.

› Investoinnit ja ylikansalliset yritykset

Talouskasvun vauhdittamiseksi monissa kehitysmaissa pyritään muokkaa maan maiden talous- ja hallintorakenteita suotuisiksi ulkomaisille investoinneille. Esimerkkinä tästä ovat vapaatuotantoalueet, joille kehitysmaiden hallitukset houkuttelevat ulkomaisia yrityksiä tarjoamalla näille verovapautta ja monenlaisia muita etuja.

Ulkomaisten investointien houkuttelevuus ja ylikansallisten yritysten suosiminen vaikeuttaa usein myös maan oman yritystoiminnan kehittymistä. Vapaatuotantoalueilla toimivat yritykset eivät maksa veroja ja hyödyntävät halpatyövoimaa. Monet kehitysmaissa toimivat yritykset laskevat tuotantokustannuksiaan ympäristön ja työntekijöiden hyvinvoinnin kustannuksella, koska näissä maissa yritystoiminnan säätely on usein puutteellisia. Ylikansallisten yritysten tulisi noudattaa myös kehitysmaissa yhteiskuntavastuun periaatteita, kuten työelämän oikeuksia ja ympäristönsuojelua.

› Ilmastonmuutos ja luonnonvarojen ylikulutus

Teollisuusmaissa, joissa asuu noin viidennes maailman ihmisistä, kulutetaan neljä viidennestä maapallon luonnonvaroista. Me tuotamme myös valtaosan ilmastonmuutosta aiheuttavista kasvihuonekaasujen päästöistä. Toimemme vaikuttavat kehitysmaiden ympäristöön sekä suoraan että välillisesti.

Liiallinen luonnonvarojen kulutus ja ympäristöön aiheuttamamme päästöt aiheuttavat **globaaleja ja paikallisia ympäristöuhkia**, joista kehitysmaiden ihmiset joutuvat kärsimään. Köyhät ihmiset ovat erityisen haavoittuvassa asemassa, koska he ovat usein riippuvaisia luonnonvaroista, joiden saatavuus ja turvallisuus muuttuvat ympäristön saastumisen myötä. Heillä on myös heikoimmat edellytykset suojautua ja varautua ilmastonmuutoksen vaikutuksesta yleistyvien ilmaston ääri-ilmiöiden kaltaisiin ympäristöuhkiin.

Mitä Suomi voi tehdä?

Onko Suomi köyhdyttäjä? Suomen valtiota tai yksittäistä suomalaista ei tietenkään voi suoraan syyttää eikä yksin asettaa vastuuseen globaalista köyhyydestä. Suomi on vain yksi tekijä monesta, eikä sillä yksin olisi voimavaroja köyhdyttämisen lopettamiseen.

Emme kuitenkaan voi vain seurata sivusta, sillä yhdessä muiden valtioiden ja kansainvälisten toimijoiden kanssa Suomi voi muuttaa köyhyyttä aiheuttavia ja ylläpitäviä rakenteita. **Suomen tulee toimia nykyistä aktiivisemmin ja järjestelmällisemmin köyhdyttävien rakenteiden muuttamiseksi.** Muuten olemme osasyllisiä köyhyyden jatkumiseen.

Nykyisellään Suomelle ei voi antaa kovin hyvää arvosanaa toiminnasta köyhdyttämisen lopettamiseksi.

- › Vuonna 2006 Suomi antaa kehitysapua 0,42 % bruttokansantuotteesta. Se on vähemmän kuin EU-maiden keskiarvo ja kaukana YK:ssa sovitusta 0,7 prosentin tavoitteesta.
- › Kehityspoliittisessa ohjelmassaan hallitus on sitoutunut oikeasuuntaisiin periaatteisiin kehitysavun laadun parantamiseksi, kuten kunnioittamaan kehitysmaiden päätäntävaltaa. Periaatteiden toteutumiseen käytännössä on kuitenkin vielä matkaa.
- › Hallitus on sitoutunut myös kehityspoliittiseen johdonmukaisuuteen, millä tarkoitetaan, että Suomen kaiken politiikan tulee johdonmukaisesti edistää köyhyyden vähentämistä. Käytännössä eri politiikkalohkojen päätöksiä ei kuitenkaan järjestelmällisesti tarkastella kehityspoliittisesta näkökulmasta. Esimerkiksi kauppapolitiikan saralla on vielä paljon tehtävää, ennen kuin sitä voi pitää maailman köyhien etujen mukaisena.

Köyhdyttämisen lopettamiseksi Suomen tulee:

- Nostaa kehitysapunsa 0,7 prosenttiin bruttokansantuotteesta
- Suunnata kehitysapunsa köyhimmille maille ja tukea niitä toteuttamaan omaa, köyhimpien ihmisryhmien tarpeisiin vastaavaa politiikkaa
- Edistää uusien ratkaisumallien löytämistä EU:n kauppa- ja maatalouspolitiikassa oikeudenmukaisempien maailmankaupan rakenteiden luomiseksi
- Edistää köyhimpien kehitysmaiden velkojen mitätöintiä ja riippumattoman kansainvälisen velkatuomioistuimen perustamista
- Edistää kehitysmaiden vaikutusvallan lisäämistä globaaleissa instituutioissa, kuten Maailman kauppajärjestö WTO:ssa, Maailmanpankissa ja Kansainvälisessä valuuttarahastossa.

LIITE 1. Vaalipiirit

Kuntien sijoittuminen vaalipiireihin, lähde: www.vaalit.fi

- 01 Helsingin vaalipiiri** (Helsingin kaupunki)
- 02 Uudenmaan vaalipiiri** (Askolan, Espoon, Hangon, Hyvinkään, Inkoon, Järvenpään, Karjaan, Karjalohjan, Karkkilan, Kauniaisten, Keravan, Kirkkonummen, Lapinjärven, Liljendalin, Lohjan, Loviisan, Myrskylän, Mäntsälän, Nummi-Pusulan, Nurmijärven, Pernajan, Pohjan, Pornaisten, Porvoon, Pukkilan, Ruotsinpyhtään, Sammattin, Siipon, Siuntion, Tammisaaren, Tuusulan, Vantaan ja Vihdin kunnat)
- 03 Varsinais-Suomen vaalipiiri** (Alastaron, Askaisten, Auran, Dragsfjärdin, Halikon, Houtskarlin, Iniön, Kaarinan, Kemiön, Kiikalan, Kiskon, Korppoon, Koski Tl:n, Kustavin, Kuusjoen, Laitilan, Lemun, Liedon, Loimaan, Marttilan, Maskun, Mellilän, Merimaskun, Mietoisten, Muurlan, Mynämäen, Naantalin, Nauvon, Nousiaisten, Oripään, Paimion, Paraisten, Perniön, Perttelin, Piikkiön, Pyhärannan, Pöytyän, Raision, Ruskon, Rymättylän, Salon, Sauvon, Someron, Suomusjärven, Särkisalon, Taivassalon, Tarvasjoen, Turun, Uudenkaupungin, Vahdon, Vehmaan, Velkuan, Västanfjärdin ja Yläneen kunnat)
- 04 Satakunnan vaalipiiri** (Euran, Eurajoen, Harjavallan, Honkajoen, Huittisten, Jämijärven, Kankaanpään, Karvian, Kiikoisten, Kiukaisten, Kodisjoen, Kokemäen, Köyliön, Lapin, Lavian, Luvian, Merikarvian, Nakkilan, Noormarkun, Pomarkun, Porin, Rautaman, Siikaisten, Säskylän, Ulvilan ja Vampulan kunnat)
- 05 Ahvenanmaan maakunnan vaalipiiri** (Brändön, Eckerön, Finströmin, Föglön, Getan, Hammarlandin, Jomalan, Kumlingen, Kökarin, Lemlandin, Lumparlandin, Maarianhaminan, Saltvikin, Sottungan, Sundin ja Vårdön kunnat)
- 06 Hämeen vaalipiiri** (Artjärven, Asikkalan, Forssan, Hartolan, Hattulan, Hauhon, Hausjärven, Heinolan, Hollolan, Humppilan, Hämeenkosken, Hämeenlinnan, Janakkalan, Jokioisten, Kalvolan, Kärkölän, Lahden, Lammin, Lopen, Nastolan, Orimattilan, Paasijoen, Rengon, Riihimäen, Sysmän, Tammelan, Tuuloksen ja Ypäjän kunnat)
- 07 Pirkanmaan vaalipiiri** (Hämeenkyrön, Ikaalisten, Juupajoen, Kangasalan, Kihniön, Kuhmalahden, Kurun, Kylmäkosken, Lempäälän, Luopioisten, Längelmäen, Mouhijärven, Mäntän, Nokian, Oriveden, Parkanon, Pirkkalan, Punkalaitumen, Pälkäneen, Ruoveden, Suodenniemen, Tampereen, Toijalan, Urjalan, Valkeakosken, Vammalan, Vesilahden, Viialan, Viljakkalan, Vilppulan, Virtain, Ylöjärven ja Äetsän kunnat)
- 08 Kymen vaalipiiri** (Anjalankosken, Elimäen, Haminan, Iitin, Imatran, Jaalan, Joutseon, Kotkan, Kouvolan, Kuusankosken, Lappeenrannan, Lemmin, Luumäen, Miehikkälän, Parikkalan, Pyhtään, Rautjärven, Ruokolahden, Savitaipaleen, Suomenniemen, Taipalsaaren, Valkealan, Virolahden ja Ylämaan kunnat)
- 09 Etelä-Savon vaalipiiri** (Enonkosken, Haukivuoren, Heinäveden, Hirvensalmen, Joroisten, Juvan, Kangasniemen, Kerimäen, Mikkelin, Mäntyharjun, Pertunmaan, Pieksämäen, Pieksänmaan, Punkaharjun, Puumalan, Rantasalmen, Ristiinan, Savonlinnan, Savonrannan ja Sulkavan kunnat)
- 10 Pohjois-Savon vaalipiiri** (Iisalmen, Juankosken, Kaavin, Karttulan, Keiteleen, Kiuruveden, Kuopion, Lapinlahden, Leppävirran, Maaningan, Nilsiä, Pielaveden, Rautalammen, Rautavaaran, Siilinjärven, Sonkajärven, Suonenjoen, Tervon, Tuusniemen, Varkauden, Varpaisjärven, Vesannon ja Vieremän kunnat)
- 11 Pohjois-Karjalan vaalipiiri** (Enon, Ilomantsin, Joensuu, Juuan, Kesälahden, Kiteen, Kontiolahden, Lieksan, Liperin, Nurmeksen, Outokummun, Polvijärven, Pyhäselän, Rääkkylän, Tohmajärven ja Valtimon kunnat)
- 12 Vaasan vaalipiiri** (Alahärmän, Alajärven, Alavuden, Evijärven, Halsuan, Himangan, Ilmajoen, Isojoen, Isokyrön, Jalasjärven, Jurvan, Kannuksen, Karijoen, Kaskisten, Kauhajoen, Kauhavan, Kaustisten, Kokkolan, Korsnäsin, Korttesjärven, Kristiinankaupungin, Kruunupyyn, Kuortaneen, Kurikan, Kälviän, Laihian, Lappajärven, Lapuan, Lehtimäen, Lestijärven, Lohtajan, Luodon, Maalahden, Maksamaan, Mustasaaren, Nurmon, Närpiön, Oravaisten, Pedersören, Perhon, Pietarsaaren, Seinäjoen, Soinin, Teuvan, Toholammin, Töysän, Ullavan, Uusikaarlepyyn, Vaasan, Vetelin, Vimpelin, Vähäkyrön, Vöyrin, Ylihärmän, Ylistaron ja Ähtärin kunnat)
- 13 Keski-Suomen vaalipiiri** (Hankasalmen, Joutsan, Jyväskylän, Jyväskylän maalaiskunnan, Jämsän, Jämsänkosken, Kannonkosken, Karstulan, Keuruun, Kinnulan, Kivijärven, Konneveden, Korpilahden, Kuhmoisten, Kyyjärven, Laukaan, Leivonmäen, Luhangan, Multian, Muuramen, Petäjäveden, Pihtiputaan, Pylkönmäen, Saarijärven, Sumiaisten, Suolahden, Toivakan, Uuraisten, Viitasaaren ja Äänekosken kunnat)
- 14 Oulun vaalipiiri** (Alavieskan, Haapajärven, Haapaveden, Hailuodon, Haukiputaan, Hyrynsalmen, Iin, Kajaanin, Kalajoen, Kempeleen, Kestilän, Kiimingin, Kuhmon, Kuivaniemen, Kuusamon, Kärsämäen, Limingan, Lumijoen, Merijärven, Muhoksen, Nilvalan, Oulaisten, Oulun, Oulunsalon, Paltamon, Piippolan, Pudasjärven, Pulkkilan, Puolangan, Pyhäjoen, Pyhäjärven, Pyhännän, Raahen, Rantsilan, Reisjärven, Ristijärven, Rukin, Sievin, Siikajoen, Sotkamon, Suomussalmen, Taivalkosken, Tyrnävän, Utajärven, Vaalan, Vihannin, Vuolijoen, Yli-Iin, Ylikiimingin ja Ylivieskan kunnat)
- 15 Lapin vaalipiiri** (Enontekiön, Inarin, Kemin, Kemijärven, Keminmaan, Kittilän, Kolariin, Muonion, Pelkosenniemen, Pellon, Posion, Ranuan, Rovaniemen, Rovaniemen maalaiskunnan, Sallan, Savukosken, Simon, Sodankylän, Tervolan, Tornion, Utsjoen ja Ylitornion kunnat)

